

[Gade]

ved at indhente udtalelser fra uafhængige eksperter, og her ved andenbehandlingen vil jeg gerne tilkendegive, at det efter min opfattelse kommer til at betyde, at Folketinget ikke får vurderet denne sag præcist og grundigt nok inden tredjebehandlingen, som skal finde sted den 12. maj. Det beklager vi ganske meget, for vi mener, at det er vigtige spørgsmål også i de kommende år.

Et afgørende argument for SF i diskussionen om Unionen er det demokratiske underskud. Efter vores opfattelse bliver demokratiet sat i skammekrogen. Det ses ved, at EF nu kommer til at brede sig ind over langt flere områder. Det betyder, at de problemer, vi har i forvejen – vedrørende manglende offentlighed i forvaltningen, et dansk Folketings manglende mulighed for at sætte en sag på dagsordenen, at de folkevalgte ikke har initiativret, at der ikke er åbenhed i ministerrådsmøderne – at alle disse problemer ikke bliver mindre, men større, hvis det bliver et ja til Traktaten. Fra SF's side er det en afgørende kritik mod hele unionsprojektet, at man har sat demokratiet i skammekrogen.

Demokrati er respekt for befolkningernes frie ret til at sige ja eller nej, også ved folkeafstemning. Jeg vil benytte andenbehandlingen til at konstatere, at det kan forventes, at der ikke bliver det nødvendige flertal på $\frac{2}{3}$ af Folketingets medlemmer for at sige ja til Unionstraktaten. Vi er nu så langt fremme, at vi kan vurdere, hvor mange der stemmer nej, og hvor mange der undlader at stemme. Vi kan derfor i dag konstatere, at der ikke er det fem sjettedels flertal, der er nødvendigt for vedtagelse af dette lovforslag efter reglerne i grundlovens § 20.

Jeg synes, det er vigtigt at få sagt det, for en del af den offentlige debat har drejet sig om, at det nærmest var en demokratisk venlighed, når Folketinget lod afholde en folkeafstemning. Vi kan konstatere, at forslaget til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber m.v. simpelt hen ikke kan gennemføres af Folketinget. Kun hvis regeringen opretholder lovforslaget – og det gør den jo – kan der ske noget; så kan et flertal af befolkningen, dog mindst 30 pct. af de stemmeberettigede, afvise forslaget. Sådan er grundlovens bestemmelse. Det vil sige, at grundloven vurderer den situation, vi står i, som vigtig. Det

ville klæde jasiden at vise den samme respekt for folkeafstemningen i den kommende periode, som bestemmelserne i grundloven faktisk tilsiger, også over for vælgerne.

Jeg anklager ikke alle japartierne, men jeg synes, de toneangivende japartier indtil nu har ført en kampagne, der nærmest skræmmer folk, ved at sige, at de ikke kan udnytte deres rettighed. Grundlovens § 20 er klar på det punkt. Det er en grundlæggende tankegang, at et flertal i befolkningen skal have ret til at sige: Nej, nu går I for vidt, for I kunne ikke skaffe et flertal på $\frac{2}{3}$ af Folketingets medlemmer.

Også når vi diskuterer forholdet til de nordiske lande, mener jeg, at mange på jasiden glemmer demokratiet. Man taler om de nordiske landes befolkninger, som om de allerede havde sagt ja. Der skal også være folkeafstemninger i de andre nordiske lande, og det skal vel respekteres.

I det hele taget oplever vi et skønmaleri af situationen efter et ja ved folkeafstemningen. Det er den nye tendens i debatten fra japartiernes side. Vi har hørt det i dag fra hr. Bjørn Westh i relation til miljøbestemmelserne. Det står i skærende modstrid med udtalelser fra ganske prominente mennesker, f.eks. EF's miljøkommissær, som jeg kan citere for at have sagt:

»Vi havde ønsket at galopere fremad, men medlemslandene har valgt et adstadigt tempo.«

Og et andet sted siger han:

»Desværre er de aktuelle bestemmelser helt utilfredsstillende. Bag facaden med kvalificerede flertalsafstemninger er der så mange undtagelser, at dette princip nærmest er en tom skal. Det er et bedrag, en pompøs betegnelse, der blot bruges til at skjule noget meget hult.«

Det er i skærende modstrid med hr. Bjørn Wesths udtalelser her i dag. Jeg må også sige, at det ikke helt var den tone, hr. Svend Auken anvendte i sine udtalelser i Folketinget den 5. december 1991 vedrørende den sociale dimension – det var, før Maastrichtaftalen blev gennemført – hvor hr. Svend Auken sagde:

»Endelig er teksterne ikke overbevisende på arbejdsmarkedsområdet.«

Dette blot for at bringe lidt sordin ind i det skønmaleri, som jeg synes at japartierne nu er gået over til.